

Et særsyn i det danske museumslandskab

Oppe ved Vejlerne i Nordvestjylland ligger et usædvanligt kunstmuseum. Hundreder af portrætter af én kunstner, Kirsten Kjær, fri entre, medmindre man synes andet, og hjemmesmurte klemmer mellem lærrederne er en del af oplevelsen. Men hovedattraktionen er stedets stiftere.

Ude midt i rørskovene i det hjørne af landet, der hedder Han Herred, venter et sammensurium af et selvbygget særsyn. Man skal dreje fra på sideveje og småveje og passere vade-fugle og vejler, inden man typisk kører forbi den lille grusede plantagevej, men det er for enden af den, det ligger: et større dansk kunstmuseum, Kirsten Kjær's Museum. Ude midt i ingenting.

ANNE BECH-DANIELSEN

Man skrår hen over en lysning med græs for at komme indenfor, og her åbner sig en knopskydning af tilbygninger, der er kommet til, hver gang der har været penge, eller når den lokale murermester har haft otte termoruder og en pale tagsten tilovers. Glem gængs museumsindretning. Her er ikke en kvadratcentimeter hvid væg at spotte. Vægge og gulvplads er viet til skulpturer, buste, kunstbøger, bronzestatuetter, træfigurer og især lokalkunstneren Kirsten Kjær's malerier.

Og midt i det hele tager de selv imod, stifterne og initiativtagerne: danske Harald Fuglsang, 80 år og den praktisk anlagte af dem. Han har bondehænder

og kan bruge dem, og når han tøffer rundt i sine sorte sutter, er han iført grovternet skjorte og kraftig arbejds-overall. Det er Harald, der er Kirsten Kjær's yndlingsnevø, og det er ham, der ikke kunne bære, at hendes kunst bare stod og gik til i et pulterkammer, hvor duerne klattede på dem.

Og så er der hans livsledsager og partner i museet, britiske John Anderson på 84, der ifølge Harald »indblæser stedet ånd«. John tager imod i lyseblå skjorte og mørkeblå *house coat* og siger »yes, indeed« og »you're welcome, my dear« på sit formfuldendte modersmål. De, der har været heldige at møde ham, inden han blev syg, vil have oplevet ham præsentere sin uendelige nodesamling og fortælle om sine violiner og yndlingskomponisterne som »perhaps my favorite«, Berlioz, og når han pludselig får øje på samme Berlioz i form af en lille buste på et antikt møbel, kan man høre hans venligt konverserende:

»Talk of the devil ... There he is.«

Sammen har de to opbygget deres kunsttempel ud fra en fælles glæde for kunst. Samt, hvis der manglede mere konkrete midler, ved at fælde et par af plantagens træer til en ny ydermur. Ellers ved at sælge Johns gamle *Strad* - den

fine Stradivarius-violin, som for nogle år siden sikrede både opkøb af ejendom, jordtilliggender og en ny koncertsal efter bedste akustiske forskrifter. John's Hall - ved Tømmerby Fjord.

Det begyndte i London

Det hele begyndte 2. pinsedag 1966 i Kensington Gardens, fortæller Harald over en kop kaffe og en biskuit, da vi sammen med John har sat os ved voldsugen i det lille køkken lige ved museumsindgangen.

»Jeg sad på en bænk i solen og læste tropemedicin, og John kom forbi, og vores øjne fangede hinanden. John fortsatte over mod Hyde Park og troede nok, at jeg fulgte med. Det gjorde jeg ikke, men John vendte tilbage«, husker Harald.

»John ville mig.«

Og du lod dig ville?

»Jeg lod mig ville, ja.«

De to unge medicinere fulgtes til Afrika og arbejdede med tropesygdomme nogle år, inden de tog op til Haralds hjemegn ved Frøstrup i Han Herred, hvor Harald arbejdede som læge i Thisted de første år. Men samtidig opstod ideen om at redde Kirsten Kjær's kunst, der hobede sig op. Og derpå begyndte et livslangt projekt med at bygge lader og stuehuse om og male dem røde og tømre og tætnet og få Kirsten Kjær's portrætter hængt op.

Væggene er fyldt fra gulv til loft med portrætter af operasangere, ambassadører, forfatterinder og personligheder fra Stauning til trafikassistent Christian Drackenberg og pryglemester Henrik

sen. Alle ser på beskueren med det blik, som Harald synes er Kirsten Kjær's vandmærke som kunstner.

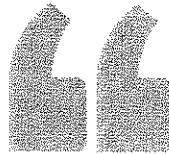
I et par lokaler udstilles værker af skiftende unge kunstnere, og europæiske talenter inviteres hvert år på gratis ophold mellem annekser og kunstnerværksteder ude i plantagen. Måske vender de tilbage engang som anerkendte kunstnere og udstiller, lyder filosofien. Nogle af de besøgende kunstnere har skabt buste og træskulpturer af John og Harald.

Kunst med medbragt mad

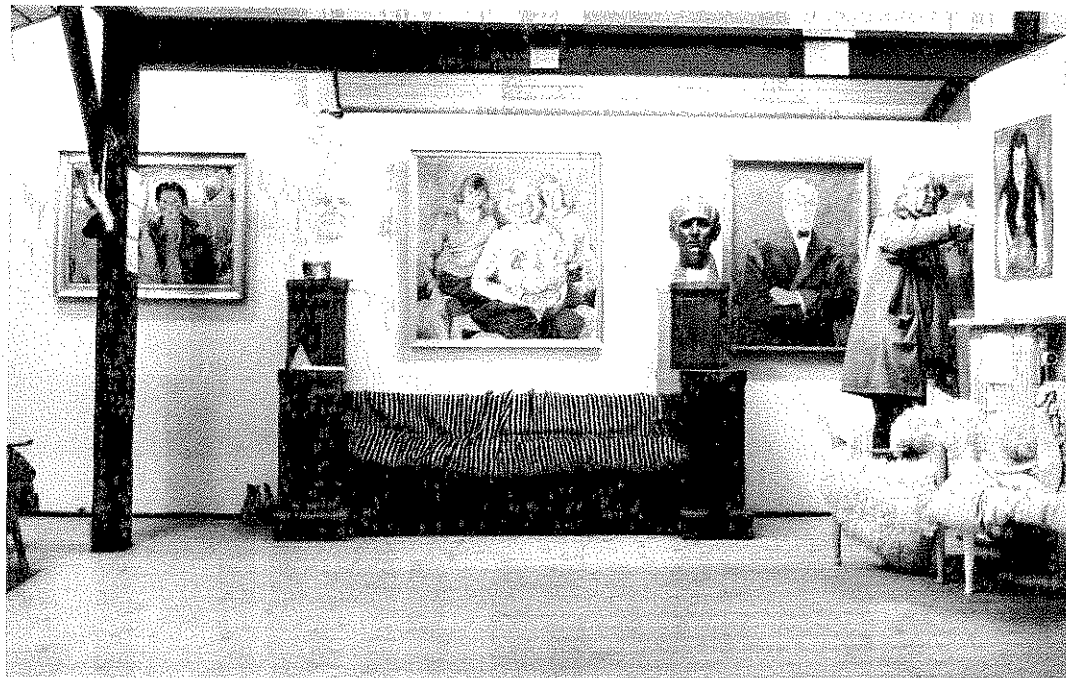
Kirsten Kjær's Museum åbnede i 1981, mens kunstneren endnu levede. I dag kommer 15-16.000 gæster hvert år forbi og lægger penge i kassen ved døren, hvis de vil og kan. De kommer ikke kun for at opleve kunst. De forventer at få en snak med Harald og John.

»Vi har jo hørt så meget om jers«, som en dame fra et busselskab siger til Harald denne sensommerdag. Derefter går hun med selskabet ind og spiser medbragte madpakker i det store rum med plastoverdækning. Udflugten er en del af oplevelsen her: »Det kan blive så fiseformemt på nogle museer, at almindelige mennesker nærmest skal krabbe sig sidelæns ind ad døren. Her skal alle kunne komme«, siger Harald.

Siden foråret i år er han ikke længere administrator, og museet er for længst overdraget til en fond. Johns formue sikrer stedet en årlig check på 33.000 pund helt frem til 2026, men der står gulvspande og samler regnvand op rundt i udstillingsrummene, og byg-

Det må jo aldrig blive til Heart eller AROs Harald Fuglsang

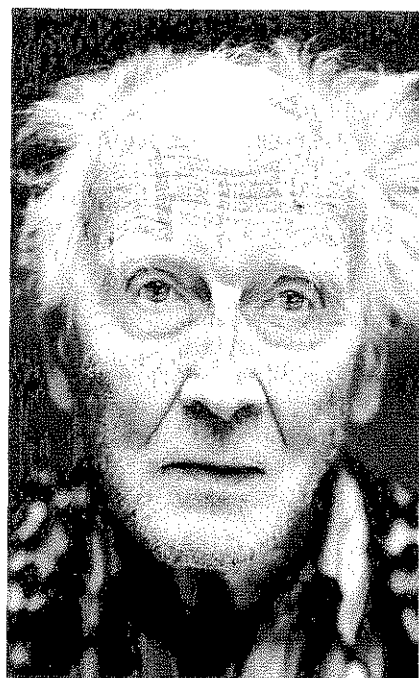

Kirsten Kjær's Museum

Kirsten Kjær (1893-1985) blev født i Vester Thorup i Nordvestjylland. Fandt sig aldrig til rette som landlig husmoder og begyndte efter en svær psykose at male portrætter. Malede sit første portræt som 32-årig og har malet portrætter af Asta Nielsen, Bodil Koch, Stauning m.fl. Stilen beskrives som ekspresiv og dekorativ.

Kirsten Kjær Museum er et privat kunstmuseum beliggende i Langvad i Han Herred.

Åbent palmesøndag-31. oktober dagligt kl. 10-17. 1. november til palmesøndag lør- og søndag kl. 10-16.
Gratis adgang. Salg af kaffe, te og kage. Mad må medbringes.

JOHN, HARALD OG KIRSTEN. I 1981 åbnede parret John Anderson og Harald Fuglsang Kirsten Kjær's Museum. Samlingen rummer malerier og tegninger af Kirsten Kjær og har en skulpturudstilling i haven. Foto: Magnus Holm

ningerne skriger på restaurering – uden at stedets ånd må forsvinde, understreger Harald. For det er den ånd, der får kolonner af busser og turister fra det halve Jylland til at komme.

»Det må jo aldrig blive til Heart eller AROs«, som han siger om sine mere strømlinede konkurrenter nede syd for Limfjorden.

Så hanker Harald op i John, der skal sove til middag. Sammen tøffer de to aldrende mænd forbi malerier og bronzestatuetter og ind i privaten. Har du fået en af vores plakater, spørger Harald, inden de to mænd forsvinder om et hjørne med hinanden under armene. Det danske museumslandskab er spraglet og broget. Men Kirsten Kjær's Museum er et særsyn.

anne.bech@pol.dk